www.svoboda-news.com

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАГОЛЮГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ЦІНА ЦЕНТІВ. Ч. 161. Джерзі Сіті, Н. Дж., второк, 14 липня, 1925.

VOL. XXXIII. No. 161. Jersey City, N. J., Tuesday, July 14. 1925.

Кріза в промислі твердого угля в Злучених Державах

ЕТЛЕНТИК СИТІ, Н. Дж., 11. липня. — Тут продовжуються наради спільного комітету власників копалень твердого угля (антрациту) і майнерів. На другий тиждень наради обновляться у второк 14. с. м.

Покищо обі сторони виступили з ріжними статистичними обчисленнями про час праці і зарібки майнерів.

Голова Обєднаних Майнерів Америки Джан С. Лунс заявив, що антрацитові робітники, які роблять зверхи землі, а яких є понад 45,000, майже всі заробляють річно меньше ніж $2,000. Лиш 1,800 з них, каж Лунс, заробляє понад $2,000 річно.

На се заявили представники власників копалень, що се не правдиве і пересадне обчислення. Вони кажуть, що обчислення опирається на давній статистиці, коли ще заробітні платні углевих робітників були низші. Вони зазначують, що тепер поверхняні робітники копалень антрациту заробляють більше, а навіть найнизше платні з них денно по $4.62 і за 292 дні праці в році можуть заробити по $1,379 річно.

Се, кажуть вони, дотикає лиш поверхняних робітників, а натомісць підземельні майнери одержують більше. Їх річні заробітні платні, кажуть вони, переходять пересічно $2,500, хотяй дві третини з них се не фахові углекопи.

Знаючі антрацитового промислу в Пенсилвенії заповідають, що страйк антрацитових майнерів вибухне 1-ого вересня с. р. Публика, кажуть вони, стежить за ходом подій у сьому так важному промислі для нації і буде дорікати обом сторонам, або більше сій, що в її очах головно причинилась до страйку.

СПЕКА.

НЮ ЙОРК, Н. Й., 11. липня. — Сьогодні була доволі значна спека. Термометер показував 89 степенів. Парність (гюмиді́ті) була невелика.

Теперішне тепло ще протриває весь тиждень, з незначними змінами.

СТРІЧА КУЛИДЖА З КЕЛЛОГГОМ.

СВОМПСКАТ, Месс., 12. липня. — Президент Кулидж відбув тут вчера 3-годинну конференцію з державним секретарем Келлоггом про заграничну політику. Найбільше говорено про питанне Китаю.

Завтра буде друга конференція, а відтак Келлогґ вертається до Вашингтону.

Він не хотів переказати газетним репортерам змісту своєї розмови.

МІНІСТРИ УСТУПАЮТЬ.

ВАШИНҐТОН, Д. К., 11. липня. — В поінформованих кругах запевняють, що небаром уступить кромі міністра війни Вікса також міністер внутрішних справ Ворк, котрий хоче кандидувати до сенату із стейту Колорадо.

ОБЖАЛОВАНІ З ПРИВОДУ ЗАВАЛЕННЯ ДОМУ.

БОСТОН, Месс., 11. липня. — Суд присяжних обжалував нині 9 осіб з приводу завалення дому з рестораном Пиквик Клоб дня 4-ого с. м., коли то згинуло там 44 особи.

Між обжалованими є голова і скарбник клюбу Т. Дж. Беррі, винаємник дому Гаймен Блумберґ, і архітект Дж. С. Фанк.

Судля Ламмас сказав до звітників часописий, щоб сю справу трактували спокійно, аби її суджено в суді, а не в газетах.

ГРІМ УДАРИВ В КОНҐРЕС.

ВАШИНҐТОН, Д. К., 12 липня. — Сьогодня вдарив грім у вежу капітолю (будинку Конґресу), де є велика статуя Свободи.

ШКОЛА І ЦЕРКВА.

НЮ ЙОРК, Н. Й., 11. липня. — Священик в Коломбійському університеті др. Реймонд С. Накс заявив, що суперечка про еволюцію не вплине на се, щоб церква стала осторонь від школи. Обі сі установи і надалі, казав він, будуть союзниками.

СКОВПС.

ДЕЙТОН, Тенессі, 11. липня. — Джан Томас Скопт заявив, що середня школа (гай скул), в якій він учив, безперечно вже більше його не схоче на вчителя, а таксамо і він не хоче там бути, бо се, каже, обом сторонам було-б немиле.

Сковпса тут в місті добре знають і всі його люблять, бо він добра, щира і товариська людина.

Він належить тут до церкви і є чоловіком релігійним. Церковна громада зовсім не гадала його усунути за учення в школі, що життя на земській кулі постало через еволюцію (довгий постепений розвиток).

ЗЛОЧИННІСТЬ МАЛІЄ.

НЮ ЙОРК, Н. Й., 11. липня. — Тутешній комісар поліції Енрайт видав звідомленне про безпечеснство в Ню Йорку за перший піврік 1925-ого року. З того звіту виходить, що злочинність в Ню Йорку постепенно маліє. В першому півроці 1925 році було на 15% меньше рабункових нападів з револьверами.

СТРАТА ДЛЯ НІМЕЦЬКОГО ФІЛЬМОВОГО ПРОМИСЛУ.

БЕРЛІН, 11. липня. — Німецькі фільмові промисловці нарікають, що заграничні фільми засипають німецький ринок.

За перших 5 місяців сього року прислано до Німеччини 407,000 метрів фільм із заграниці, коли в тому часі в Німеччині вироблено також меньше-більше стільки фільм.

Вони закликують німецьку владу, щоби подбала, аби закордонні фільми не підкопували німецького фільмового промислу.

Українські Громадяни!

Чи Ваша громада не повинна причинитися своєю жертвою до ратовання українського народу від голодової смерти?

Чи хвиля страшної руїни на українських землях не зєднає нас знову в одну могучу сімю і чи ми, українська заморська іміграція, не відновімо гідно на ляцький терор і насильство?

Кличемо ще раз:

ДО ПРАЦІ! СПІШІТЬ НА НАРОДНІ ВІЧА ТА СВОЄЮ ЖЕРТВОЮ ПОМОЖІТЬ КРАЄВИ!

По інформації пишіть до:

ОБЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В АМЕРИЦІ.

ШОВІНІСТИЧНА ДУРІЙКА ПОЛЬСЬКИХ ПОЧТОВЦІВ

У ЛЬВОВІ.

У львівській головній почтовій конторі жирує якась шовіністична гієна, яка у своїх вибриках доходить до щораз більшого абсурду. До редакції Діла відсуль приходять скарги, що листи, не тільки адресовані в одній українській мові, але навіть із паралельною польською назвою місця побуту адресата, — безвардонно завертають зі Львова назад до висилаючого на провінцію. Є це яскраве надужиття, яке нарушує навіть ославлене почтове розпорядження про адреси „в ензику паньствовім". У посіданні Ред. Діла чимало таких листів, де урядник чи урядничка зовсім не звернула уваги, що на коверті величезними літерами написано „Львув", тільки перечеркнули геть усе й написавши „мейсновосьць в ензику паньствовим" — завернули назад листа! Може би найшлось авторитетне начальство, що поклало би край тій почтовій вакханалії?!

В ГОСТЯХ У СОЮЗНИКІВ.

Недавно викрито й арештовано в Парижі велику шайку польських бандитів, яка цілий ряд місяців непокоїла мешканців Парижа. Ще не прогомоніла добре отся неприємна для Поляків справа, а вже французька преса приносить нову вістку про арештування „короля злодіїв та бандитів" Антона Мантеля, теж польського „родака", який на своїй совісти має не менше й не більше, а тільки 50 грабіжей. Також у Брюсселі викрито шайку бандитів під проводом якогось „Владка". Як бачимо, польська культурна місія не обмежується тільки на схід Европи, але благословить своєю діяльністю також захід, не виключаючи при тому своїх вірних союзників.

8. МАЯ НА ЗАМАРСТИНОВІ.

„Слово Польске" з 22. V. ц. р. подає таке: „В Замарстинові у святинях обох обрядів відправлено мольби. Богослуження грецького обряду відправив патехит о. М. Ярема. При тій нагоді виголосив тоїже о. Ярема принагідну проповідь, в якій представив історію конституції 3-ого мая, а закінчив її закликом до льояльности супроти Польщі". Цього хіба досить. Більше писати не приходиться.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

В суботу, 11-го с. м., пополудни помер в Вудгейвен, Л. Ай. Н. Й., Микола Угорчак, відомий український громадянин, котрий довший час жив і працював в Ню Йорку.

Покійний родився в Тисьмениці повіт Товмач, в Галичині, 11-го мая 1889 року і прожив усього 36 літ.

В старому краю ходив до ґімназії в Бучачи і в Станиславові, де брав участь в тайних студентських організаціях. За се він натерпівся, а коли його прогнано, покійний віддався купецькому заводови. В 1906 році прибув до Америки і разом з батьком працював в кушнірському заводі. Він був дуже працьовитий і вечерами учився в нюйоркських вечірних школах. Скоро став у свому заводі спеціялістом-моделістом і заробляв більше своєю працею.

Покійний був 12 літ членом У. Н. Союза.

Покійний Микола оженився був 1911 року і оставив сиротами троє малолітних дітий.

Покійного знала і любила українська громада, яка щиро жалує по страті трудячого земляка, котрий передчасно зійшов у могилу, занедужавши тому кілька тижнів і перебувши операцію.

Пером земля Покійному і Вічная Память!

Панахида в понеділок, 13. с. м., о годині 8-ій вечером, в домі жалоби при 8816 — 107-ій евеню в Вудгейвен, Л. Ай., Н. Й.

Похорон зачнеться у второк о годині 9-тій рано в домі жалоби. В церкві при 158 Норт 5-ій улиці в Бруклині (українська католицька церква) буде похоронний обряд о 10-ій годині рано. Відтак перенесеться домовину на цвинтар Кальварія в українській секції.

ГРАДОВА БУРЯ В ПОВІТІ СЯНІК.

Понад громади Вершина і Березки Сяніцького повіту пройшла градова буря і знищила збіжа, особливо жита і пшениці на просторі 800—1000 моргів.

НОВІ КОПАЛЬНІ ЗОЛОТА.

Німецький проф. Кельбах відкрив в Ісляндії на кільометер довгу смугу кварцу, що має в собі незвичайно високий процент золота. Добувати її буде товариство німецьких, голяндських та швайцарських капіталістів.

УКРАЇНСЬКЕ ЛОВЕЦЬКЕ ТОВАРИСТВО.

В Станиславові основано українське ловецьке товариство „Ватра". Головою товариства вибрали загальні збори, які відбулися 10. м. м., інжінера радника Дудку. Завданням дооколичних громад Станиславівщини є піддержати перше й одиноке українське ловецьке товариство Підкарпаття та винаймати лиш йому громадські ловецькі терени.

ЗАКОПАВ У ПИВНИЦІ, А ПО 6-ТИ РОКАХ НАЙШОВ У КОМИНІ.

Така сензаційна історія трапилася п. Германові Шенбахові, замешкалому при ул. св. Анни ч. 5 у Львові. Після ук.-польських боїв у Львові закопав він у пивниці залізну касетку, в якій скрив 38 штук столового срібла, 12 штук біжутерії, м. и. брилянтовий наушийник, перстені, — золотий годинник і инші дорогоцінности великої вартости. Коли воєнна хуртовина затихла, Шенбах пішов добути свій скарб, але — на великий свій переляк — найшов лише діру в землі. Так і не найшли ніякого сліду з брилянтів, ані теж не знали, хто міг стати справником лиха. Аж ось недавно коминярський челядник Гегенгегер, який прийшов вичистити комин у камяниці п. Шенбаха, найшов у комині розбиту залізну скриньку а в ній неторкані клейноди Шенбаха. Коминяр був на стільки чесний, що зголосив негайно свою находку, яка була найприємнійшою несподіванкою для її власника.

ЛЬВОВІ І В КРАЮ.

ЛЬВОВІ І В КРАЮ

Недавно перевела львівська поліція масові труси й арешти серед Українців Львова. Арешти зачалися, як звичайно, від українських студентів. Арештовано між іншими: студента Кубаєвича, Тафтковича, Стефанишина, Качмарського, Ковалиска, як рівнож двох братів, Барановських. Польські часописи звязують сі арешти зі справою нападу на почтовий віз в Калуші та у Львові на головній почті.

Рівночасно з видаванням журналу для ґімназіяльної молодіжи „Метеор" арештовано у Львові і в краю слідуючі особи: Редька зі Станиславова, Жолкевича Володимира з Коломиї, Матчака Тердора зі Львова, Мицка Ярослава з Тернополя, Деменчука Миколая з Бережан.

Кріза в углевому промислі в Анґлії.

ЛОНДОН, 11. липня. — Недавно власники копалень угля в Анґлії заявили, що відкликують теперішню умову з майнерами з днем 1-ого липня с. р., а натомісць готові заключити нову умову, в якій хотять зменьшити заробітні платні майнерів і збільшити день праці з теперішнього 7-годинного на 8-годинний.

Майнери не тільки відкинули се предложенне власників копалень, але ще й заявили, що поти з ними не будуть переговорювати, поки сі перше не відкличуть свого предложення, яке майнери вважають провокуючим.

Майнери вже готовляться до загального углевого страйку в Анґлії і анґлійська Федерація Майнерських Юній одержала вже запевнене від Загальної Ради Конґресу Робітничих Юній, що підтре майнерів всіми можливими способами.

Правительство дуже занепокоїлось надходячою крізою в угевому промислі, яка може спричинити крізу і в других промислах, і тому зачало посередничити між обома сторонами, щоб довести їх до порозуміння і згоди.

Від імени влади виступає яко посередник міністер воєнної фльоти В. С. Брижмен. Він переговорює з обома сторонами і силкується довести до порозуміння. Майнери виявили доволі доброї волі, але власники копалень заявили, що вони зовсім не схильні відкликувати свого предложення.

Брижмен не кидає переговорів і буде в постійному телефонічному полученню з провідниками майнерів, котрі будуть на річному зібранню майнерської юнії в Скарборо.

Він радить, щоб правительство покликало до життя окремий слідчий суд, та щоби спинити страйк, а покищо заключити тимчасову умову.

АНҐЛІЯ КУПУЄ ЗОЛОТО.

ЛОНДОН, 11. липня. — Банк Анґлії закупив в Голяндії золота вартости $2,000,000. Се вже вдруге Анґлія купує золото в Голяндії.

ЛІБЕРАЛЬНА ПРОГРАМА ДЛЯ ІНДІЇ.

ЛОНДОН, 11. липня. — В тутешніх урядових кругах говорять про нові пляни реформи в Індії.

Покищо се тільки плян, які слід би перевести в житє. Вони заповідають доволі ліберальні зміни в Індії.

Анґлійські державники схильні в дечому до сих реформ з уваги на потребу сильнійшого становища анґлійської влади в Індії у випадку війни на Сході.

БЕЛЬҐІЦІ ПОКИДАЮТЬ РУРЩИНУ.

БРУКСЕЛЯ, столиця Бельгії, 11. липня. — Бельгія відкликує своє військо з Рурщини. Воно вернеться домів між 19-им і 25-им сього місяця.

КОМУНІСТИЧНІ ДЕМОНСТРАЦІЇ.

ПАРИЖ, 11. липня. — З нагоди свята великої французької революції дня 14-ого с. м. французькі комуністи хотять уладити по цілій Франції демонстрації проти війни в Марокку.

ВІЙНА В МАРОККУ.

ПАРИЖ, 11. липня. — Французьке правительство перенесе ще три дивізії колоніяльного війска на фронт в Марокку. Сим робом Франція мати-ме в Марокку 100,000 війска проти Ріфів.

Команду над сим військом обіймає дня 18. с. м. ґенерал Станислав Нолен.

МОНАРХІСТИ У ФРАНЦУСЬКИХ ШКОЛАХ.

ПАРИЖ, 11. липня. — Сьогодня на річному іспиті в колеґії Людвика Великого був предсідателем бувший премієр і теперішній голова парляменту Едуар Ерріо.

Коли він встав, щоб виголосити промову, хлопці закричали його і не дали йому говорити. Се були школярі-роялісти (монархісти), які належать до організації Аксіон Франсе (французька акція).

Поліція викинула із салі найбільше крикливих роялістів і тоді Ерріо вдруге зачав говорити. Але оставші ученики роялісти таки не дали йому промовляти, заглушуючи його криком, свистом і стуком.

Ерріо мусів кинути бесіду і вийти із салі. Та на дворі зібрались нашвидку ученики других шкіл й уладили йому таку саму котячу музику.

Пополудні Ерріо явився проводити на засіданню, на якому обговорювано справу буджету. Його приятелі хотіли винагородити його за прикре приняття в школі і стали кричати: Нехай же Ерріо, та і там роялісти й оклики заглушили свій криком.

ПОСПІШНИЙ ЛІТАК.

ЛОНДОН, 11. липня. — Ґазети сповіщають, що в Анґлії будують тепер поспішний літак, що летіти-ме 300 миль на годину (сім разів скорше від зелізниці).

Сей аероплян будується в тайні. Як кажуть, про будову його мотора знає лиш 4 особи.

Сим літаком хотять Анґлійці змірятися з Американцями у воздушних перегонах.

ВОЗДУХОПЛАВОМ ДО ПІВНІЧНОГО ВІГУНА.

БЕРЛІН, 11. липня. — До Німеччини прибуде небаром відомий норвеський одкривець Роалд Амундсен на конференцію з д-ром Гуґом Екенером, котрий торік перепливе до Америки великий воздухоплав, що його там названо Лос Еклмедес.

Вони хотять умовитись про будову Цепнелина для лету до північного вігуна.

На розмові буде і недавній співгодоровник Амундсена Америкець Елсворт, котрий 26-ого с. м. вилетить [illegible]

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: ПЕРЕДПЛАТА:
Таким адресам: Подписка лише три місяці.
One year ..... $ 7.00 На рік ..... $ 7.00
Six months ..... $ 3.75 На пів року ..... $ 3.75
Three months ..... $ 2.00 На три місяці ..... $ 2.00
Foreign and Jersey City Rates: В Джерзи Сіті і Заграницею:
One year ..... $10.00 На рік $10.00
Six months ..... $ 5.00 На пів року ..... $ 5.00
Three months ..... $ 2.75 На три місяці ..... $ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
В Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ТУГА ЗА РІДНИМ КРАЄМ

(НОСТАЛЬГІЯ).

Уява в чоловіка то найбільше божеська, найбільше творча часть його душі. Ця уява виявляється в кождого вже з малечку, в одного більше, в другого меньше. На тому тлі виростають поети, народні генії. Шевченко оповідає, як малою дитиною йшов до стовпів, що підпирають небо.

Богато спільного з уявою, з поезією має ностальгія (туга за рідним краєм). Є люди, що меньше піддаються тузі за рідним краєм, є такі, що більше, ба й такі, що з тієї туги вміравють. Є й цілі народи, у яких можна це слідкувати. Передусім ноть. Є й такі, що ностальгію нездужають: Мадяри, Французи, а вже мабуть таки найбільше ми, УКРАЇНЦІ. Українська поезія народня й ненародня переповнена жалем і тугою за родиною. Германська раса (Німці, Англійці) меньше сентиментальні, меньше підпадають жалю за рідними сторонами. Для них, можна сміло сказати, батьківщина всюди, де йде добре бізнес. Німець або Англієць дуже добре буде собі й весело жити в наших українських Карпатах, над Дніпром чи в Донеччині, хоч виріс у Берліні чи Лондоні. Але самособою є й виїмки: є Німці, які дуже терплять на чужині, тужать.

Ностальгія нападає чоловіка днями й підлягає ріжним настроям. Такий біль поширює уяву (фантазію) і ціле духове життя. Чоловік, так сказати, пересаджує себе самого на батьківщину (думками переноситься туди), овид його почувань поширюється значно.

Як скінчилась світова війна, після розвалу Австрії й Росії — а опісля по упадку України — могли ми запримітити у неодного нашого вояка, що то значить туга за рідним краєм, за батьком-ненькою, за жінкою і за дітьми. Або й ще скорше, прим. після того, як австрійсько-німецькі війска відібрали Галичину, Львів від Москалів. Як нетерпеливо вижидали вояки тієї хвилини, коли одержать відпустку, вернуть до свого рідного села!

Найкраще розуміють слово БАТЬКІВЩИНА люди, які богато подорожують! Батьківщина, то сума наших привичок, обичаїв, звичаїв, споминів, сподівань, наших бажань. Коли жиємо все дома, бачимо лише темні сторони. Але на далекій чужині, там загоряється, палахкотить любов до батьківщини. Після розвалу Австрії, як вертали наші полонені, можна було почути й бачити, як раділи вони вже коли наблизилися до Галичини, як радувало їх кожне дерево, кожен потічок! На неодного можна було сказати, що небагато йому до божевілля! Сльози радости котилися їм із очий.

Або як упала Західна Україна. Один полонений, що вернув щойно тоді до Галичини, бо скорше не міг, оповідав таке: Як вернувся, застав свою неньку дуже хору, вміраючу, а не міг помогти. Мати вмирала на серце... Жовнір, загартований страшними нуждами й невзгодинами, що стільки надивився смерти в очі, вертає веселий, дякує Богу, що здоровий, а не як инші, каліками... Вже як найскорше хотів би бути дома, щоби уцілувати стареньку неньку, озолотити її останні дні... Линуть йому сльози радости, як побачив хатину, в якій зріс, як ступив на подвіря, на якому бавився малим хлопчиком. Та, як сказано, застає неньку вміраючу. Вмерла на серце. І батьківщина вмерла тоді. Всюди смуток, арештування, інтернування, попалені хати.

Але надія не повинна загибати, не слід тратити надії на відродження. ЯК ДОВГО НАРІД НЕ ВТРАТИВ НАДІЇ, НЕ ВТРАТИВ І СИЛИ. Але за мало самої любови й надії. Весь світ сильнійший, як наші затиснені пястуки, але порожні. Не числяться теж сильні міра серо з сентиментами. Тому ця любов, яка випливає з наших серць для батьківщини, повинна нас усіх запалювати теж завзяттєм, заохочувати до невсипучої праці для батьківщини, для її воскресення. Праця спокійна, мирна, причиниться не меньше до нашого воскресення, як і війна. Бо спокійна, економічна праця дає найсильніші основи для будівлі держави.

Туга за втраченою батьківщиною, за відродженою а так скоро впавшою своєю державою, за мріями, що ми їх леліяли, мусить бути жерелом нашої віри в кращу будучину.

У. Н. СОЮЗ — НАЙЛІПШИЙ ОПІКУН В ЦЕЙ СПОСІБ МИ ВИ Є ЧЛЕНОМ ЙОГО

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО САМІ І ЗАПИСУЙТЕ СВОЇ ДІТИ ДО У. Н. СОЮЗА!
КОГО ДНЕСЬ НАМОВИТЕ ОБЕЗПЕЧИТИСЯ В У. Н. СОЮЗІ, ТОЙ ВАМ ЗА ЦЕ ВДЯЧНИЙ БУДЕ ВСЕГДА.

СМЕРТЬ І НЕЩАСТЄ НЕ ТРАТЯТЬ НАГОДИ. НЕ ТРАТЬТЕ І ВИ. ОБЕЗПЕЧІТЬСЯ В У. Н. СОЮЗІ СЕЙЧАС.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІЙШИЙ ЦІННИК

МОСКОВСЬКО-УКРАЇНСЬКЕ СУПЕРНИЦТВО.

В останніх двох літах можна було помітити спочатку неясну, а чим далі то все виразнійшу ривалізацію між московським центром і радянським урядом України за впливи на Україні. І хоч як парадоксальним це видається, то факту такої ривалізації заперечити ніяк не можна. Вона виявлялася на ріжних ділянках життя. Та найяркійше стиралися впливи московського комуністичного та урядового центру з місцевими впливами серед робітничих та селянських мас.

До гострих конфліктів не доходило між московськими та місцевими урядовими і партійними колами тому, що на це не дозволяла ні партійна дисципліна, ні радянська конституція. Якщо де й прибирали ті загострення яркійшу форму, то це було на економічному полі. Місцеві урядові кола на Україні зробили свого часу важкий закид Москві за те, що вона надмірно експльоатує українські багацтва не даючи натомісць Україні ні відповідних фондів ні кредитів на піднесення господарства та промислу. На другому всесоюзному зїзді ілюстрували українські заступники цифрами покривдження українського промислу в порівнанню хочби з уральським. Другим таким яркійшим фактом загострення відносин був протест наркомюста України Скрипника проти посягань московської прокуратури по право вмішування у внутрішні справи України та нарушувати конституцію. Третій факт — це були т. зв. страхові (асекурацийні) непорозуміння між Москвою і Харковом. Все те були факти, що не вилялися вправді у ворожнечу між Москвою та Харковом, але всеодно посіяли по одному і по другому боці зерна якогось не то взаїмного недовіря не то упередження.

Московський центр все приймав та проголошував і кількакратно підкреслював у формі резолюцій та окремих деклярацій а навіть у формі декретів свою толеранцію у національних справах. Урядові кола на Україні за часів Раковського, що був ставленником Москви, нею на голову уряду призначеним, розуміли цю толеранцію в той спосіб, що на Україні всевладно панували московські впливи. На щастя ті впливи паралізували місцеві національно-свідомі українські елементи, вони опанували масу передовсім селянську. І дійшло до того, що уряд і компартія остали на Україні ізольованими, вони стали тільки сліпим знаряддям у руках Москви і були позбавлені всяких впливів на маси.

Почався компроміс. КП(б)У вляла до свого нутра насамперед т. зв. незалежних українських соціялістів, потім лівих українських соціялістів-революціонерів а далі т. зв. боротьбістів а накінець злялася із найбільше небезпечною для себе суперницею на Україні, з українськими комуністами т. зв. укапістами.

Прийнявши до свого нутра таку кількість свідомого національно українського елементу, пануюча партія не могла не рахуватися з його настроями. І саме під впливом українського елементу внутрі партії а далі наслідком небезпеки ізоляції та самотности серед українського селянського моря КП(б)У взялася енергічно за проводження т. зв. національної політики.

Раковського заступив Чубар, а крім нього до уряду увійшло ще кілька инших національно-свідомих Українців як Шумський та Скрипник. Вони почали надавати українській внутрішній політиці зовсім протилежний характер, почали рахуватися з настроями мас. Наслідком того прийшла інтензивна українізація урядового апарату, всіх державних установ і шкіл усіх типів. Українізація стрінула завзятий спротив у московських урядовцях і серед московських партайманів на Україні. Уряд взявся в деяких випадках за репресії. Та на тому не кінець. Апарат з бідою українізувався, але позаду українізації оставала партія. І ось 6. травня 1925 центральний комітет партії рішив українізувати і саму партію. Від 1. січня 1926 р. все внутрішнє урядування партії перейде на українську мову. А й тепер вже появився на українській мові новий ідеольогічний орган КП(б)У великий місячний журнал „Більшовик". Київського „Більшовика," що був органом Київського Губвиконкому та був найкраще редагованим українським денником, рішено злучити з „Пролетарською Правдою." Ця остання виходила на російській мові та мала масу читачів серед робітництва а тим самим мала величезний тираж. „Більшовик" такого тіражу не мав, длятого злучена з „Большевиком" „Пролетарська Правда" виходитиме на українській мові. В мотивах так і сказано, що злука наступила тому, щоби получити першорядний український редакційний та інтелектуальний капітал „Більшовика" з величезним тіражом „Прол. Правди". Це теж одна зі засобів українізації робітництва.

Вся та українізаційна політика теперішнього уряду викликала занепокоєння в Москві. Насамперед почала проти неї виступати московська преса. Вона виступила проти „насильної українізації" національних меншостей на Україні, в першій мірі російської, в склад якої попала чомусь і жидівська меншість. Першим, що енергійно виступив проти такої політики харківського уряду, був Ларін. Він зробив це не тільки в пресі, але й на останньому третьому Всесоюзному Зїзді Рад. Свій виступ аргументував тим, що ось харківський уряд примушує жидівських кустарів пренумерувати українську ґазету „Вісти." На це дістав від представника України дуже влучну відповідь а іменно, що на Україні передплата офіціяльних „Вістей" обовязує з тих самих причин, з яких в Росії обовязує передплата офіціяльних московських „Ізвестій."

Найяркійше виявилося суперництво московського центру і харківського уряду в чисто політичних справах на останньому III. Всесоюзному зїзді Рад. Там представники України сильно заатакували Всесоюзний уряд за його закордонну політику. Всі випади українських представників були спрямовані перш за все на адресу Чічеріна а відтак Рикова і Калініна. Замітне те, що всі представники України виступали одноднушно. І Чубар і Петровський а найбільше Шумський критикували політику Чічеріна у відношенню до Польщі. Саме на тлі розуміння тої політики заістнував між одним а другим осередком поважний конфлікт. У паризьких „Последніх Новостях" Мілюкова з 7. червня ц. р. є на цю тему скаття якогось харківського очевидця всіх тих полій і настроїв Н. С. Написана вона в Харкові під кінець травня. В ній між иншим є така характеристика відносин:

„Український уряд перестав бути ставленником Москви. Він нею тепер не назначається а вибирається. Розправитися з ним так як з „урядом" Грузії, який розігнано та розсаджено, може, бо комуністичний уряд України додумався до того, до чого ще не додумався московський уряд, а іменно він засвоїв собі означену національну програму, яка притягнула до нього значні кола української інтеліґенції...

Голова українського уряду Чубар уважав навіть за вказане публично заявити, що Україна є незалежною, суверенною державою, що двох державних мов на ній бути не має і бути не може, а є тільки одна українська мова і що зі сторонниками „єдиної неділимої Росії," до якої партії вони не належалиб, уряд буде вести завзяту та безпощадну боротьбу...

Націоналістичні елементи на Україні уявляють собі тепер на Україні велику небезпеку тим більше, що український уряд находиться під їх непереможним впливом. Агресивна політика супроти Польщі може тільки скріпити позицію тих елементів.

Мова Чічеріна на Всесоюзному Зїзді Рад викликала на Україні велике невдоволення навіть серед комуністичних кол. Чути жалі, що Москва не бажає рахуватися з настроями українських робітничих мас. Поналися балачки навіть про неминучість участи України в кермуванню закордонною політикою Союзу, бо до тепер ця участь майже ніяка. Тепер ті балачки немовби то втихли, а де невдоволення остало, осталося і противенство між московською та українською політикою супроти Польщі. Це противенство може бути багатим у необчислимі наслідки не тільки зовнішного але і внутрішного характеру."

Очевидячки, що мілюківський кореспондент проливає сльози над тим сумним явищем, що Україна старається еманципуватися від московських впливів.

Зі всього повищого ясно, що на Україні відбувається тепер великий процес національного освідомлювання серед усіх верств нашого народу. Очевидно, що все те дуже добре розуміє та відчуває теперішний харківський уряд, та старається приноровити себе до пануючих настроїв. Усі останні виступи уряду на московському зїзді в національних українських справах треба приписати перш за все почуттю тої реальної підержки, яку він може одержати в тих справах кожної хвилини на Україні. Як би цього почуття не було, то певно не булоб і таких яких виступів, як останні. Для нас той величезний ріст свідомого українства має незвичайно велике значіння, а тому не може остати без впливу й на наше внутрішне життя і консолідацію наших національних сил під Польщею.

В. М.

(„Діло").

ЩЕ ВЧЕРА...

Степи... Кругом дотопа сонця.
Поклався вітер на траві.
Далеко — ген! — у синяві
Село чекає оборонця.
Який простір! Яка краса!
Сміються сині небеса.
Сміються хмари яснокрилі.
Орел дрімає на могилі...
А коні куряву здіймають.
А коні землю рвуть
Закутими копитами...
Почули степ... пристанули...
І ніздря розширяють
І ржуть...
Вперед! І знову грянули
В погоню за розбитими.
Великдень нам у груди.
І пісня котиться в просторі,
Немовби хвиля в синім морі:
(А сонце, сонце всюди
І всьому божий рай!)
Хто нам казати важиться,
Що то невольний край,
Виходь на бій! Покажеться!
Нечайно блиск — свист і гук,
Аж охнула могила!
Вони!... Позір! Шаблі до рук!...
І курява покрила...

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЛОЕР-АДВОКАТ МІСТА НЮ ЙОРКУ.

ВАСИЛЬ ЦІЛЬНИК, молодший, син Василя Цільника, довголітного члена Українського Народнього Союза, доброго громадянина міста Ню Йорку і теперішнього господаря Українського Народнього Дому, покінчив правничу школу — FORDHAM UNIVERSITY LAW SCHOOL — і дістав правничий диплом, дня 9. червня 1925. Наш правник хай буде приміром для всіх українських синів в Америці. Він значючи, що убогий батько, який заледви дає удержанне великій семі, не зможе дати йому відповідної матеріяльної допомоги на студії, з днем вписання на правничу школу постарався о вечірне занятте, яке держав через час свого студіювання і котре в великій мірі допомогло йому з матеріяльного боку осягнути те, що замірив. Хто посилає свої діти до висших шкіл, той розуміє, що значить ходити днями до школи, а вечерами працювати і по праці студіювати. Кождий мусить признати нашому правникови не тільки його здібність, але сильну волю і витривалість в покінченню серед таких відносин правничих студій. Наш правник має всего 22 роки. Говорить добре по українськи і обіцює, що ніколи не забуде свого народу, а навпаки буде старатися серед нього працювати і йому помагати. Честь такому синови і родичам, що виховали такого сина.

Громадянин.

БУДЬ ГОТОВИЙ.

Будь готовий кождий з вас, —
До великого моменту
Кождий може стать Богданом,
Як настане слушний час.
Мовиш: Нині инші війни.
Ну, то иншу зброю куй,
Ум остри, насталой волю,
Лиш воюй, а не тоскуй!
Лиш борися, не мирися,
Радше впадь, а сил не трать,
Гордо стій і не корися,
Хоч пропадь, але не зрадь!
Кождий думай, що на тобі
Міліонів стан стоїть,
Що за волю міліонів
Мусиш дати ти ответ.
Кождий думай: Тут, в тім місці,
Де стою я у огни,
Важиться тепер вся доля
Величезної війни.
Як подамся, не достою,
Захитаюся мов тінь, —
Пропаде кровава праця
Многих, многих поколінь.
У таких думках держися
І дітей своїх ховай!
Коб лиш чистая пшениця, —
Буде паска й коровай.
Чи побіди довго ждати?
Ждати — довго! То й не ждиж!
Нині вчися побіджати,
Завтра певно побідиш.
Таж не даром цвіт розвився!
Чейже буде а цвіту плід.
Таж не даром пробудився
Український жвавий рід.
Таж не даром іскри грають
У очах тих молодих!
Чей нові мечі засяють
У правицях у твердих.
Довго нас недоля жерла,
Досі нас наруга жре;
Та ми крикнім: Ще не вмерла,
Ще не вмерла і не вмре!

Іван Франко.

ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ, ЩО

Іміґрація з Канади і Мексіко досягла 81,807 в шести місяцях з кінцем січня 1-го, 1925. Се число становить 78 процентів цілої іміґрації зі всіх частий світа. Чи Ви знаєте, що Мюрід стались славними у світі тому, що виробляють їх дають курцям Мюрід 100% чисто турецький тютюн в кождій пачці, яку вони купують. Як инші Ви вдовольтеся заміною на турецькі цигарети.

В КОЖДИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЖА

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Микола Козловський, відомий в Австрії український соціялістичний діяч, помер дня 23. мая після важкої недуги і операції у Відні. Небіщик займав колись видне місце в професіональному русі австрійської соціял-демократії й був якийсь час редактором віденського професійного органу металівців. Був особисто знайомий не тільки з вождами австрійської соціял-демократії, але й західно-европейської. За часів Української Держави в Галичині виїхав до Станиславова й тут працював в Команді міста. Після нашої державної трагедії Покійник вернув до своєї рідні до Відня. В. Й. П.!

Осип Скорусь, студ. лісової інжин., помер дня 9. V. с. р. в Берні. Покійник вступив в 1916 р. в ряди У. С. С., опісля служив як підхорунжий в У. Г. А. Разом з Гірською Бриґадою перейшов Покійник на Чехо-Словаччину й набавився в таборі в Німецькім Яблоннім туберкульози. Українське студентство похоронило свого товариша дуже величаво на тамошнім кладбищі. В. Й. П.!

Олександер Сінгалевич, старший почтовий урядник в Бережанах помер в 47 р. життя. Покійний свідомий Українець виконував У 1918 році обовязки начальника почти в Бережанах. По упадку нашої держави через цілих 3 роки мусів ждати на приняття до державної служби. Три-літнє вегетування без засобів до життя, без платні в голоді та холоді, підірвало його здоровля. Коли по кількох місяцях польської служби захорів, влада при редукціях службовиків, перенесла його в стан емеритурничку. Обмежений на емеритальну побори не мав спромоги лічитися і по перебутім тяжкій грудній недузі помер в шпиталі дня 21. червня, оставляючи жену і троє малолітей. В. Й. П.!

З українського життя в Америці.

БРОНКС, Н. Й.

Шкільний попис в Бронкс, Н. Й.

В середу [illegible] відбувся [illegible] ської школи (1130 Совтерн Бовлевард) в Бронкс, Н. Й. Ся школа була зорганізована в січни сього року; протягом кількох місяців розвинулась вона дуже гарно і число дітей дійшло до 53. Українське громадянство в Бронкс постаралось о школу з сеї причини, щоб не позволити большевикам захопити у свої руки нашу дітвору і охоронити її від душевного викривлення. Початки сеї школи були досить тяжкі, бо родичі не конче вірили, щоб вони могли її удержати, а большевики шалено проти неї агітували. Та щира воля і завзяття наших передових людей на Бронксі перемогли всі перешкоди.

Школа міститься у найманій галі і самі батьки її удержували. Школу провадив гарно і з посвятою п. Теодор Онуфрик.

Милою відплатою за всі труди і старання був саме шкільний попис дітей. Галя була прибрана святочно американськими і українськими кольорами, а на стінах виднілі портрети великих Американців і Українців. Майже вся дітвора була в українських народних строях. Батьки і матері як також гості з Ню Йорку і Лонг Айленд виповнили битком галю. Від української церкви св. Юра був парох о. П. Понятишин, катехит сьої школи. Настрій на попису був дуже піднесений.

Іспит тревав від год. 8-ої до 11-ої в ночі і показалося, що діти зробили дуже красний поступ в науці. Читали плавно, гарно писали та співали українські пісні. Мило було слухати відповідей з катехизму і українських декламацій, голосіння дітворою з чуттям і зрозумінцем річи. Тішились батьки і матери, що понесли недаремний труд, раділи парох і учитель знаядами своєї праці.

При кінци попису зложив п. В. Морозович, секретар місцевої шкільної ради, фінансовий звіт та переповів коротко історію школи, а п. В. Павлюк, голова ради, подякував горячо родичам і гостям за участь в отсім милім святі. Промовляв накінець й о. П. Понятишин, підносячи велику вагу української школи у вихованню наших дітей в Америці та загріваючи родичів, щоби за всяку ціну удержали свою школу на Бронксі. Попис закінчився молитвою і вспіванням українських національних імнів.

Коли б зібрати враження з сього попису і думки, які при нім насувались, то мимоволі треба жаліти, що є ще такі батьки і матері, які не бояться у своїм большевицькім засліленню затроювати сердець своїх дітей безвірем і відбиранням їм моральних основ виховання. Дійсно, вони не знають, що творять...

А Ви, Українці на Бронксі, тіштеся, що маєте у себе свою школу, в якій попри розвиток ума можуть облагороднюватись також серця Ваших діточок і в сей спосіб вираблятись на характерних і чесних людей, що колись памятати-муть на Вас і на нарід, з якого вони вийшли. Діточий попис у Вашій школі показав наглядно щиру Вашу дбайливість о себе і свої діти, як також дає запоруку, що удасться Вам дійти до цілі, яку Ви собі поклали, а се, набути на Бронкс свою хату, що приміститла б школу і стала загалом осередком народнього життя у Вашій части міста. Слава Вам і честь!

Гість.

З ЦАРСТВА МАНЯКІВ.

(Допись зі Станиславова до перемиського „Українського Голосу").

Як звісно, перед великодними святами виступили всі питомці з духовного семинара, о. повістивши заяву, яка була напечатана в нашій пресі. Цей крок питомців свідчив про комплетну компромітацію аранжерів примусового целібату, серед яких особлившу ролю грає ректор духовної семинарії о. Бойчук. Бо прошу собі тільки представити: в тій дієцезії, яку патер Дженоці поставив за взір всім дієцезіям, вже від кількох літ панує примусовий целібат, а еп. Хомишин і о. Бойчук вперто реклямують свій сукцес. Нараз всі питомці затужили за жінками і проголосили війну целібатови. От і тобі „ідейний целібат"! Ото виховав собі еп. Хомишин з о. Бойчуком „целібатників" — отсі слова падали з уст кождого громадянина. Що більше — навіть ті питомці, що вже під примусом приняли свячення (діяконат), уладжували збори, на яких наряджувалися, якимби способом скинути з себе шори. Та за порадою старших прийшли до переконання, що вони вже страчені. Увільнити їх з тих шорів мігби тільки Рим на спеціяльне представленне, підперте епископом. Але на це надії не було. Отже неопресвітерії, пролялвши насильство, поповнене на них, сказали устами одного з них: „Чекає нас доля героя з драми Дмоховського". І я питаю, що чекає наше село від таких целебсів? Чи не стануться такі історії, як перед 4 літами в Городенці, коли то окрем. депутація городенських громадян явилась в ординаріяті і заждала до 24 годин забрати собі целебса, бо діються такі справи, що які парохія від віків не чувала? Ну, і треба було целебсів лечко забрати. Коли отже ті питомці, виховані і „вишколені" в целібаті навіть при помочі кіна, де їм зогиджувано жінку, одного гарного дня покинули семинар і ще мало що не потягли за собою неопресвітерів примусових целебсів, то питаю, що це будуть за „целебси"? Правда, Преосв. Хомишин і о. Бойчук твердять, що це два діяволи прихали в Перемишля і потягнули за собою всіх питомців. Можливе. Але знов я поставивби скромне питанне: Коли два діяволи (вибачайте: в сподних) потрафили в протягу одного дня повести за собою цілий семинар, то о скілько скорше один діявол (вибачайте: в „спідник") потрафить повести за собою всіх тих будучих целебсів? Так, так — городенська історія ще лишиться золотом супроти будучого болота.

Але сталось... Станиславівська громада як і ціла станиславівська дієцезія була переконана, що посторонні чинники звернуть увагу манякам на їх маняцтво та може прийде до уздоровлення відносин в дієцезії. Дечогам! Маняцтво стало прибирати форми такі, що тут і зимний туш вже не поміг. Тут треба вже санаторії для неулічимих. Посипались отже страхіття асентерункові, донесення до воєвідства і т. д., щоб здеморалізувати виступивших питомців. Майстром в тім ділі показався о. Бойчук. Він то старався передовсім асентерунком проломити фронт і переломив... Не тяжко це було зробити в Станиславові. Між тугейшими питомцями є осібняки, які звати туманами за мало. Це впрост смітте. Для них світ замкнений і серед инших здорових обставин вони не баглив дух. семинарії як непогріби. Але в тих хорих відносинах, — вони предложили свою оферту себто целібат за карієру. І стали піонерами целібату. При помочи цих каналів, які мають бути колись „світочами" по наших селах, проломив о. Б. фронт, замаюючи до семинара передовсім тих, що дали почин сецесії з семинара. І почалась така деморалізація, про яку аж гидко писати.

Коли питомці виступили зі семинара, стрінулися з симпатією, не тому, що нарушили семинарійну карність, але тому, що скинули маску подлих гіпокритів і показали своє правдиве лице. Я зараз другого дня мав розмову з одним поважним старшим, і по мойому глибокому переконанню, ідейним целебсом. Він дуже повздержливий в висловах і на мій запит, що думає про виступленне питомців, сказав: Я одним тільки радуюсь — солідарністю молодих людий. Чи зле зробили, чи добре, — це тепер для мене байдужне; мені імпонує тільки солідарність, бо це є неоціненним скарбом тих людий, будучих священиків і громадян. На таких людях може тільки церков і наша справа зискати". — А коли я в послідних часах, по подвигах о. Бойчука, стрітив того самого священика і звів розмову на питомців, він сказав: „Я є прихильником ідейного целібату, але нехай мені Господь не позволить бачити тих нещасних людий священниками взагалі — чи целебсами, чи жонатими. Це буде голота, що принесе сором нашій церкві. Не вони винні — а деморалізатори, їх зверхники. Все буде так, як непочитальним, що самі не мають виховання, дамо виховувати нашу богословську молодь.

Взагалі голос цілого громадянства, голос духовенства кличе: Геть з деморалізатором молоді, геть з хорим маняком, який стратив всякий авторітет між вірними.

Іван Іванів.

НОВИЙ ПОЛЬСЬКИЙ МІНІСТЕР ВНУТРІШНІХ СПРАВ.

На місце скомпромітованого провокаторською діяльністю деяких урядових органів міністра Ратайського призначено новим міністрам внутрішніх справ Рачкевича.

Богдан Лепкий.

ПИР У КОВАЛІВЦІ.

(Виїмок з історичної трильогії „Мазепа"). **(4)**

Тільки старий сотник, прижмуривши очи підспівував собі дальше:

Ой так, таки так,
Де урода, там і смак,
А у мене від віку,
Ні уроди, ні смаку.

Тимчасом до сіний увійшло дванайцять бандуристів. Старі, сивий волос на очи нависає, вуса з сорочкою, ніби з того самого повісма ткані. Сиділи кругом на лавках, ніби їх давнина до Кочубея в гості прислала.

Гетьманови фотель перед бандуристів поставлено, старшини обступили його кругом і бандуристи вдарили в струни.

Великі сіни наповнилися звуками многострунними, задзвеніли шибки у вікнах, загомоніли дубові одвірки, — пісня давнини наближалася.

Від степів і від могил ішла. Холодним вітром віяло від неї, ніби мерці з гробів повставали, побрязкуючи мечами і подзвонюючи кайданами. То не пісня була, а правда, котру люди забули.

Із города Козлова до города Трапезонта
Гуляла галера цвіткована-мальована,
Чотирма цвітами процвітана:

І не одному здавалося, що він бачить тую чотирицвітную галеру, що колишеться на Чорному Морі, відпливаючи в забуття. Обривають вітри злотисто-сині киндяки, а доші змивають червону габу турецьку, тільки кров християнська багриться на ній; тільки чути плачі невольницькі... Українська галера.

Втихомирилися струни, дванайцять рук на хвилину в воздухах повисло, а потім, як крила знеможених високим летом птиць опустилися на верхняки.

Ніхто не виявляв свого вдоволення, не хвалив, усі ждали дальшого співу:

Поклоняється бідний невольник
Із землі турецької, із віри бусурманської
У городи християнські, до отця, до матусі...
Мою пригоду козацькую знають,
Статки-маєтки збувають
Великі скарби собирають,
Головоньку козацькую із тяжкої неволі визволяють...

Тихо й поважно, то знову грімко і зворушливо розказували кобзарі про муки козацьких бранців у чужих каторгах і темницях.

Скільки їх загинуло, не діждавшися, поки їх родина позбуває статки, та визволить їх із неволі.

Мягкосердним жінкам сльози заблистіли в очах, мущинам ніби миш заскребла по серці, бо неоден може мав на совісти брата, або свата забутого, не лиш у давній турецькій, але і в новій, польській, литовській і волоській неволі.

Визволь, Боже, бідного невольника
На святоруський берег,
На край веселий,
Між народ хрещений!

Кінчили бандуристи і гетьман почув на собі богато очий, котрі дивилися на нього, як на свого земного бога і визволеня в нього благали.

Кобзарі заграли думу про смерть козака на Кодимській долині.

Поможи мені, отцева й матчина молитво,
На коліних стати,
Семинарную пішцать у руки дістати,
До три мірці пороху підсипати, — тут уже козаки не втерпіли і разом з бандуристами одноздвучно заголосили:

По три кульки свинцевих набивати,
Орлам чорнокрильцям,
Козацьким дозірцям,
Великий подарунок посилати.

Співаючи це, споглядали в гору, ніби над ними повис двоглавий чорний орел.

І заграли й заспівали старці-бандуристи про смерть гетьмана Богдана. А коли дійшли до слів:

То не чорні хмари ясне сонце заступали,
Це буйні вітри в темнім лузі бушували,
Козаки Хмельницького ховали,
Батька свого плакали,

коли до тих слів дійшли, в Кочубеєвих сіних зробилося сумно, як на поминках по панахиді. І мимохіть усякий дивився на Мазепу, щоби він кінчив діло, яке не довелось скінчити батькови Хмельницькому.

Мазепа чув і розумів цей погляд.

І співці і слухачі втомилися мандруючи за звуками бандури по заросліх шляхах України.

Усім слушащим,
Усім православним християнам,
Сьому домодержавцю,
Хозяїну й хозяйці
Подай Боже, на многая літа!

Загомоніли ще раз усі дванайцять бандур і змовкли. Кочубей дякував старцям-співакам, гетьман підійшов до одного з них і став розглядати бандуру.

Любов Хведорівна просила, щоби зробив їм честь і заграв.

„Щож би таке?"

„А тую пісню, що ви її зложили, про згоду".

І гетьман заграв.

Уважно слухали Кочубееві гості, як грали бандуристи, а тепер, так тихо зробилося, як у церкві. Може вдруге не почують, як Мазепа грає. А грав він інакше, ніби вчено, бо й иньшої тієї співав.

Нема любви, нема згоди
Од Жовтої взяши Води —

нарікала Мазепина пісня, взиваючи українських панів-старшин до згоди з собою і до боротьби з ворогами:

Самопали набивайте,
Острих шабель добувайте,
Нехай вічна буде слава,
Же пред шаблю маєм права!

Його голос, зразу лагідний, ніби журливий, кріпшав з кожним віршом, а при кінци зробився різкий, ніби приказ вожда.

Задзвеніли козацькі шаблі, заскуляли моботи, і загреміло по всіх салях Кочубеєвого двора:

Нехай вічна буде слава,
Же пред шаблю маєм права!

„Не вмію я на такій старосвітській бандурі грати, — казав гетьман, коли йому дякували. — Тут мало струн і самі кишкові, а я до метальових привик".

„У Мотрі, — підхопив Кочубей — є бандура з метальовими струнами, принеси, Мотре пану гетьманови свою бандуру!"

„Принести?" — спитала Мотря, дивлячись гетьманови в очи.

„Будь ласка! Стрібуємо яка. Може вона, привикши до дрібних дівочих пальців, моїх і слухачів не схоче. Побачимо".

Мотрин покоєвий зі свічником біг скоро по сходах.

Мотря ішла за ним. Ніби в хмари знімалася...

Гетьман мав грати на її бандурі.

Вбігла на горище, заняла зі стіни струмент, здмухнула пил і несла, підложивши під спідняк долоні, як святощ яку..... Гетьман мав на тій бандурі грати.

Не знала, чому кров ударила їй до голови, чому по висках ніби хтось молотками валив. Сходи скрипіли, так богато очий дивилося на неї, так богато горіло свічок. На обличчю її ніби невидиме сонце сяяло.

Ще два сходи, ще оден і ступила на камяну долівку. Всі розступилися. Між нею і гетьманом не було нікого.

Якіж ті сіни довгі! Нащо батько збудував такі великі сіни? Чиї то очи дивляться так пильно на неї, такі дивні очі!

Ще крок, ще два і гетьман простяг руки, щоб приняти від Мотрі бандуру.

Задріжали під Мотрею ноги, захитався спідняк у її долонях... якийсь жалібний стон, якийсь сумний бренькі, і — розбита бандура лежала між ним і нею. Мотрі світ закрутився в очах, затанцювали стіни, шафи і люди і вона, як підкошена повалилася на землю.

Кинулися до неї батько-мати, тітка з каплями прибігла, Чуйкевич приніс води.

Не дочутилися.

На руках Мотрю на горище занесли.

* * *

Гетьман дивився на порвані струни розбитої бандури. Схилився, прикляк і хотів збирати. Але старшини не дали.

Позбирали.

Кінець.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ПЛАН — БОЮ!

НЕБУВАЛЕ. У НАС ДІСТАНЕТЕ ПОРАДНИК ЛІКАРСЬКИЙ 20 Н.

З МНОГИМИ ІЛЮСТРАЦІЯМИ — ЦІНА ЗА КНИЖКУ

Замовляйте у своєї книгарні, аптекаря або просто: Svoboda, 84 Grand St., Jersey City, N. J.

ФАРМИ!

ДУЖЕ ДОБРА НАГОДА для скорого купця, фарма одна миля від міста, школа при фармі, 185 акрів землі, 120, орної землі а решта пасовисько і ліс, сад, ріки, дім 10 кімнат, вода в домі, велика стодола, сайно, інші будинки все в добрім стані, 22 корови, бугай, 3 гарні коні, 200 курий, 20 гусий, качки, все потрібне машинерія і інвентарь, досить добрий хосід. Ціна $3,000, готівкою $3,000.

Контри автор приносячий добрий прибіль, дім 1 кімнат, сад, при місті, 150 курий, корова. Ціна $3,000, готівкою половина.

M. FRANKOFF
116 East 7th Street, New York City.

НАЙБІЛЬШИЙ ВИБІР ФАРМ.

Фарма 73 акрів, дім 8 кімнат, 7 інших будинків, 6 акрів ліса, сад, 22 акрів ріллі, 10 кукурузи, 11 пшениці, 9 жита, решта сіно і пасовисько, вода в будинках, 4 корови, 2 коні, 6 безрог, 500 курий, кабанчик, гуси, фармерська машинерія. Ціна $5,000, готівкою $2,000.

Фарма 50 акрів, 5 акрів ліса, решта управлена земля, 1 корова, 300 курий, дім 7 кімнат, 4 інших будинків, фармерські машини, 2 милі до міста, школа при фармі. Ціна $3,700, готівкою $1,500. — F. FILANOVSKY, 103½ St. Mark's Pl. (Cor. 8th St.), New York City.

ФАРМИ більші і менші в дуже добрих околицях, клімат здоровий, земля урожайна, близько більшими міст. Набути фарму можна по ціні від $1000—$15,000 і вище. Також і другого рода бизнесу маю до продажу. Хто з наших земляків бажає набути фарму або бизнес по тяній ціні і по приятельськи, прошу ласкаво звертатись за інформаціями до: STEPHEN CHOMIAK, 111 Park Ave., Herkimer, N. Y. 9-61

$295 Купить цілий дім!

B ISELIN, N. J.

$2950 ПОВНА ЦІНА
$295 А НЕ БІЛЬШЕ
Решта місячно як рент.

КУПИТЬ цілком новий з 4 кімнат і купальнею Домік, пивниця, всі прибори до купальні, газ, електрика, вода, лоти 40x100, 1½ блока від станції; 45 хвиль від міста; головна лінія Пенсилв. колії. Будівниче Позичкове Тов. в Ісселін помагає членам дістати позички на малі сплати. — Пишіть або приходіть.

Офіс отворений до 6. вечер денно.
SUBURBAN HOMES
Suite 93, 180 Broadway, N. Y.

ДОБРА НАГОДА КУПИТИ ЛОТИ В НЮ ЙОРКУ.

Ціна $850 до $1,400, мало готівки, а решта на легкі місячні сплати.

Лоти в місті, де за 5 центів і за 25 мінут заїдете з 42-ої улиці. Лоти мають великі будучність, бо всякі уліцї зелізниці робить місто Ню Йорк і Держава. Місто Ню Йорк і Держава будують доки лише кілька блоків від грунту, а місто будує дорогу широку на 17 стіп, так звання Линден Булевар, собаці і елевейтри лише кілька блоків від грунту.

На грунтах будова дуже розвивається. На жадніє купуючого помагаємо побудувати дім. Не зволікайте, бо може бути за пізно.

Не тратіть ніякого лоти по $600 на легкі сплати. Жадайте інформацій.

MILLER KENDIG REAL ESTATE CO.
175 Fifth Avenue, Room 614,
NEW YORK CITY.
Telephone: Ashland 7342.

НА ПРОДАЖ фарма 90 акрів, 10 акрів кукурузи, 12 ніяса, 2 бульби, 20 жовтюшки, 10 грубого ліса, решта пасовиско; 8 штук худоби, 2 свині, 200 курий, всякі машинерії, дім 9 кімнат, другі забудування, 2 милі до міста Meadville, Pa., під міні від стрітлюрк, продається по причині спорости. Поважна тотікою, а решта на довгі сплати. Голоситись: M. S., Box 130, R. D. 3, Meadville, Pa. 161

DR. M. SMITH
16 EAST 7th STREET, NEW YORK
Tel. Orchard 6072
коло церкви св. Юрія.
Говорить по українськи.
Робить усякими видами мушині, алмаз і дітьмо.
Найнозрівніші електричні шварти.

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ
спеціяліст зі старого краю. Лічить недуги мужчин і женщин, як внутрішні так і зовнішні. Перехоплює всякі операції. Дає пекучим безплатну пораду.
DR. B. HOGENBERG
1 West EAST 13th STREET
Between 5th & 6th Ave.
Години: Щоденно від 9-ої рано до 8-ої вечер.
Tel. Stuyvesant 4032

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
ДР. К. Д. СЛИК
120 E. 84th St., NEW YORK, N. Y.
Tel. Calebrate 9014
Приймає [illegible] від 9 до 10 рано від 6.30 до 7.30 вечером.

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНТИСТ
Д. Н. Г. СЕКОР
[illegible] AVENUE
[illegible]

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВНОГО РЕКОРДОВОГО СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗА

за місяць червень 1925 р.

НОВІ ВІДДІЛИ:

Тов. ім. Тараса Шевченка в Сант Ангерст, Огайо, від. 343. У. Н. Союза: Бачинин Антин, Голованч Олекса, Голинрон Микола, Ковальчик Григорій, Субота Марія, Субота Василь, Журкевич Михайло.

РОЗВЯЗАНИЙ ВІДДІЛ:

Тов. ім. Івана Франка, від. 204 У. Н. Союза в Джексеан, Па. Члени того відділу відійшли з переступними листами до інших відділів У. Н. Союза.

НОВІ ЧЛЕНИ:

В. 5. Бернич Павло, Рудик Марія.
В. 7. Сташек Марія.
В. 8. Мяталь А. Іван, Околіта Андрій.
В. 20. Хома Федько.
В. 23. Шуран Юстина, Захаревич Михайло.
В. 24. Горак Владислав.
В. 26. Гіпко Софія.
В. 30. Фіркал Ольга.
В. 36. Хуляк Анна.
В. 41. Сеньчишак Марія.
В. 42. Коваль Ева, Ревеса Йосиф, Угляк Катерина, Угляк Теодор.
В. 44. Гулька Марія, Магіброда Михайло, Стефанчик Марія.
В. 45. Бернацький Петро, Галамага Софрон, Мушовський Стах, Осадчук Василь, Рибачок Антонина, Рибачок Онуфрій.
В. 46. Федан Еміля, Головчак Олекса, Кобаїстів Микола.
В. 56. Федчак Григорій.
В. 57. Лозівський Йосиф, Варенюк Кирило, Жмуд Бартоломій.
В. 58. Топольнійська Зофія.
В. 59. Постоловська Марія, Венгрин Олекса.
В. 65. Баль Михайло, Грабар Стефан, Войтовиг Варвара.
В. 67. Біліська Марія.
В. 69 Фатюк Григорій, Сулима Михайло.
В. 70. Туренчак Іван.
В. 73. Рабій Іван.
В. 76. Горбач Данило, Кравчук Марія, Стахура Марія, Стахура Василь, Тимонько Ксеня, Тимонько Михайло.
В. 83. Крастин Яків, Мисиленко Йосиф.
В. 85. Шипуда Володимир.
В. 86. Дембский Яків, Ільницький Стефан, Іванина Е. Дмитро.
В. 90. Федорчук Василь, Кропивник Гавриїл, Матковський Йосиф, Прихода Олекса.
В. 91. Литвин Іван.
В. 94. Чемрий Михайло.
В. 95. Валігурський Олекса.
В. 98. Оравич Л. Іван.
В. 99. Замора Марія.
В. 102. Самсон Филип.
В. 111. Бернадин Олекса.
В. 112. Бахаровська Марія, Бучак Пелагія, Федорчак Марія, Лучка Катерина.
В. 121. Салик Йосиф.
В. 122. Проніньский В. Стефан, Сусол Іван.
В. 123. Мриклло Катерина.
В. 130. Гурський Петро, Карпович Антін, Стешин Дмитро.
В. 136. Пилипчак Андрій.
В. 137. Томко Іван, Томко Юрій.
В. 142. Фостовська Зофія.
В. 143. Гулька Теодор, Шулинда Дмитро.
В. 144. Вуйцевич Михайло.
В. 147. Кубач Олекса.
В. 149. Паньшинці Михайло.
В. 154. Зконкевич Михайло.
В. 155. Мельникевич Олена, Мельникевич Юрій.
В. 158. Каратник Стефан.
В. 161. Пристай Роман.
В. 162. Мохнійський Казимир.
В. 163. Гураль Василь, Голинський Юліян.
В. 172. Герич Анна.
В. 175. Грошко Василь.
В. 177. Шевчук Анастазія, Шевчук Іван.
В. 176. Олексюк Стефан, Павлишин Василь, Петрашук Стефан.
В. 179. Кордоновський Дмитро.
В. 182. Онуфрик Анна, Станчак Микола.
В. 189. Лопацій Марія.
В. 192. Німа Юлія.
В. 198. Бернард Стах.
В. 203. Бакалець Филип, Гнидзя Олена.
В. 206. Чернійський Онуфрій, Сусла Григорій.
В. 211. Харов Гнат.
В. 213. Павлукович Іван.
В. 214. Тунись Василь, Тунись Зофія.
В. 216. Бучман Марія, Парійчук Тарнавка.
В. 217. Голубин Іван, Косцій Іван, Крайовський Йосиф.
В. 218. Богач Анна.
В. 222. Петлик Петро.
В. 228. Котяржик Марія, Мельник Іван.
В. 235. Андриц Михайло, Цуп Микола, Хоявка Василь, Прощ Йосиф.
В. 236. Гериг Юрій.
В. 237. Лаврик Марія, Волъська Марія.
В. 241. Чернійський Михайло.
В. 242. Яцка Іван, Яцка Яків.
В. 245. Мозовита Зофія, Великий Василь.
В. 252. Новодворська Олена.
В. 253. Сорохтій Розалія.
В. 258. Петрович Теодор.
В. 266. Кашо Іван.
В. 271. Базарбицький Стефан, Чучман Дамян.
В. 273. Гапа Петро, Гапа Марія.
В. 274. Котко Іван.
В. 276. Сома Теодор.
В. 278. Лискович Федор.
В. 281. Ленкуч Стефан, Пилипів Іван.
В. 282. Дечко Василь, Ленчук Стефан, Старовушка Катерина.
В. 287. Хандога Параскевія, Кіт Константин.
В. 292. Гальчишак Юстина, Жидик Іван, Жидик Катерина.
В. 295. Хомчак Йосиф, Хомчак Розалія, Кочнів Марія, Кос Михайло.
В. 303. Кузьмчик Анна.
В. 310. Пасецька Марія, Підкович Іван.
В. 318. Демчишин Текля, Кравчук Ксеня.
В. 325. Бехонко Теодор, Чабаранюк Василь.
В. 326. Ходнесич Андрій.
В. 329. Гоє Іван, Язьвінський Семен.
В. 331. Помонник Марія, Помонник Ельжбета.
В. 334. Гомзяк Микола, Кохтанюк Микола, Запотічний Йосиф.
В. 335. Грабан Анна, Грабан Григорій, Мишак Микола.
В. 336. Білас Микола, Голдер Катерина, Голдер Микола, Кільчук Катерина.
В. 337. Балюк Марія, Барилюк Марія, Барилюк Войтко.
В. 364. Сірацька Текля.
В. 369. о. Бог-Ранць.
В. 370. Хобошик Катерина, Хобошик Михайло, Серединський Йосиф, Шуйма Василь.
В. 384. Панчишин Іван.
В. 385. Ранишин Катерина, Кунинська Варвара, Олинець Юлія.
В. 388. Зелінка Катерина, Мамчин Михайло, Петрик Йосиф.

ЧЛЕНИ ПРИЙНЯТІ НАНОВО:

В. 1. Козар Василь.
В. 2. Пільковська Анна, Войтанський Андрій.
В. 18. Зопко Марія, Зопко Теодор.
В. 31. Кот Гнат.
В. 45. Шойлюк Іван, Шойлюк Микола.
В. 55. Нанеж Іван.
В. 62. Цибак Стефан, Козак Іван, Маслюх Василь.
В. 63. Іванишин Іван, Колодій Павло.
В. 82. Новішький Василь.
В. 85. Дріль Іван.
В. 95. Барубович Іван.
В. 98. Ковальчик Йосиф, Стех Анна, Угрин Йосиф.
В. 107. Мисник Яким.
В. 109. Романська Марія, Стехуляк Іван.
В. 112. Угрин Катерина.
В. 120. Черхавський Іван.
В. 133. Петрик Іван.
В. 135. Рушник Анна, Рушник Олекса.
В. 137. Божек Петро.
В. 146. Цоторок Семен.
В. 148. Цукрик Дмитро.
В. 207. Кочишин Юрій.
В. 209. Голуб Йосиф, Мурдзя Марія.
В. 221. Русин Михайло, Кожак Йосиф.
В. 245. Бернацький Іван, Стрипський Василь, Волковський Микола.
В. 253. Мартинець Антін.
В. 255. Богаченко Іван, Пелянченко Михайло.
В. 257. Каспер Теодор.
В. 268. Гриницин Микола, Медведь Іван.
В. 269. Руда Марія, Рудий Дмитро.
В. 273. Петросевич Гнат.
В. 274. Лучкевич Лука.
В. 292. Франц Р. Василь.
В. 298. Серетний Йосиф.
В. 299. Угрин Дмитро.
В. 312. Соповійський Іван.
В. 316. Легкий Василь, Мачинський Олекса, Пригода Василь.
В. 336. Павук Атанас.
В. 338. Гагатко Петро, Гагатко Михайло.
В. 339. Бирянич Кость.
В. 351. Балита Василь, Тимців Стефан, Зінкевич Пилип.
В. 367. Хомяк Матвій, Головчу Пелагія, Попович Микола.
В. 385. Бородай Анастазія, Бородай Йосиф, Дімьяник Іван, Дімьяник Василь, Голіт Бартоль, Лозовська Ангеліна, Лозовський Іван, Сеник Семен, Рихлій Константин.

ЧЛЕНИ ПРИЙНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 9. Гевчук Павло.
В. 24. Гриц Михайло.
В. 42. Дунець Павлина, Дунець Іван.
В. 103. Борсук Федор.
В. 121. Голіт Лев, Вітенюк Анна, Вітенюк Іван.
В. 141. Чорній Марія, Чорній Стефан.
В. 189. Іванишин Анна.
В. 218. Лунів Анеля.
В. 233. Гевка Теодор.
В. 270. Грабар Павло.
В. 310. Лема Текля.
В. 320. Карапишка Юлія.
В. 337. Павюк Евдокія, Павюк Тимко.
В. 379. Сидорик Розалія, Сидорик Михайло.

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ ЗА НЕПЛАЧЕННЯ МІСЯЧНИХ ВКЛАДОК.

В. 1. Амбіцька Ксеня.
В. 14. Лелит Микола, Маркевич Стах, Маркевич Марія.
В. 15. Козак Вацро.
В. 24. Кушнір Михайло.
В. 41. Лепак Константин.
В. 44. Баськів Марія, Коськів Василь.
В. 45. Демків Стефан.
В. 53. Маюк Теодор.
В. 70. Бібко Юрій, Гот Данило.
В. 82. Посацький Яків.
В. 83. Клятко Михайло.
В. 85. Ницак Василь, Парпюк Данило.
В. 86. Яків Лев, Кривицький М. Ів.
В. 91. Кузьо Михайло.
В. 93. Вардига Теодор.
В. 94. Головацький Йосиф, Літовський Василь.
В. 96. Губішський Петро, Савчак Ілія, Скрабут Марія, Скрабут Антін, Тепко Гнат, Трутман Захар.
В. 100. Рішковський Іван.
В. 106. Бердій Петро, Ісюк Марія, Ісюк Василь, Ковальчук Петро.
В. 109. Гериг Василь.
В. 113. Ліквалінський Йосиф.
В. 122. Клебаш Роман, Мудрик Григорій, Макальский Матвій, Пересада Теодозій, Стефанський Роман.
В. 123. Торган Анна.
В. 133. Сорока Анастазія, Сорока Лев, Шпченко Теодор.
В. 135. Беца Федор, Голованець Катерина, Голованець Василь, Мельць Іван.
В. 137. Собович Бальвина, Собович Стефан.
В. 147. Біленький Іван.
В. 155. Куйна Микола, Магрель Вас.
В. 156. Бліяк Стефан.
В. 158. Кашо Іван.
В. 170. Грабар Текля, Грабар Василь, Грабар Іван, Лисобей Григорій, Вирстальюк Іван.
В. 172. Васильоха Марія.
В. 193. Нагадзина Марія, Нагадзина Теодор.
В. 201. Борецька Юстина, Борецький Григорій.
В. 207. Корпіта Андрій.
В. 209. Скрипочка Теодор.
В. 216. Собаль Іван.
В. 218. Кінс Гаврил.
В. 221. Граб Іван.
В. 222. Польонка Михайло.
В. 229. Кальнік Марія, Кальнік Василь.
В. 250. Денис Марія.
В. 252. Бунтик Стефан.
В. 243. Маляр Семен, Марцюхський Іван, Підлісний Іван.
В. 245. Базік Вікторія, Базік Василь.
В. 248. Маньків Іван, Віщук Анастазія, Віщук Василь.
В. 266. Колтунів Олекса.
В. 268. Громик Петро, Громик Михайло.
В. 275. Шельзак Михайло.
В. 276. Сушинський Микола.
В. 282. Бабобович Семен.
В. 283. Цибулик Ілько.
В. 285. Ямшина Елмар.
В. 292. Гуриях Михайло.
В. 298. Ловас Андрій.
В. 297. Собоан Андрій.
В. 311. Барвін Стефан.
В. 313. Світук Василь.
В. 314. Ковальчик Василь, Ковальчик Мик., Кульчицька Евдоха, Кульчицький Константин, Маслій Данило.
В. 319. Білецький Микола, Степин Данило.
В. 322. Бередовський Петро.
В. 326. Романовська Стефанія, Романовський Константин.
В. 331. Пантелей Іван.
В. 333. Буй Данія, Соколюк Варвара, Пиляк Настуня.
В. 338. Лабай Гнат, Малиничак Михайло.
В. 365. Цибулик Петро, Цибулик Іван, Слинка Григорій.
В. 367. Бігун Микола, Філіпович Параска, Філіпович Василь, Лесик Прокіп, Лукащ Данило, Солдат Михайло, Шихворст Яць.
В. 385. Ясенюк Анна, Ясенюк Рудольф, о. Мацюрак Стефан, Пупеза Петро.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 1. Данильчик Микола.
В. 47. Зорко Феодор.
В. 91. Врублевська Марія, Врублевський Михайло.
В. 98. Гевчук Павло, Запотоцький Андрій.
В. 104. Бороня Микола.
В. 119. Лунів Анеля.
В. 130. Буць Катерина, Буць Василь.
В. 161. Грач Іван.
В. 166. Гаглан Іван.
В. 170. Грабар Павло, Лема Текля.
В. 181. Павлюк Евдокія, Павлюк Тимко.
В. 204. Цимбалик Марія, Цимбалик Василь, Дяма Дмитро, Ференц Емілія, Липка Олена, Липка Михайло, Тирчик Анна, Тирчик Іван, Василь Петро.
В. 217. Іваницький Терентій.
В. 221. Сидорик Михайло, Сидорик Розалія.
В. 233. Паньків Петро.
В. 281. Кусик Андрій, Литвин Йосиф, Літвин Іван, Лисий Іван, Марків Стефан.
В. 300. Крупінський Франциськ.
В. 316. Пригода Василь.
В. 357. Іванців Михайло, Шаран Михайло.
В. 385. Канюк Михайло, Конюба Олена, Конюба Стефан, Кошуба Павлина, Кошуба Іван.

ЧЛЕНИ ПОМЕРЛІ.

В. 9. Лагуна Антін.
В. 28. Похно Василь.
В. 94. Маньчак Едвард.
В. 110. Літвицький Мирон.
В. 130. Гаталаський Олекса.
В. 152. Лемкій Іван.
В. 159. Рейес Іван.
В. 177. Силярчук Дмитро.
В. 221. Дубас Василь.
В. 234. Маклейн Анна.
В. 354. Волошин Петро.
В. 388. Дмитрикін Петро.

ЗІСТАВЛЕННЯ:

З початком місяця червня 1925 р. в У. Н. С. було повноліття членів 17.891
В місяці червни 1925 р. прийнято 208
В місяці червни 1925 р. прийнято наново 75
В місяці червни 1925 р. прийнято з переступними листами 26
Разом 18.200
В місяці червни 1925 р. суспендовано 126
В місяці червни 1925 р. відійшли з перест. листами 43
В місяці червни 1925 померло 12
Разом 181
З кінцем місяця червня 1925 р. в У. Н. С. було повнолітних чл. 18.019

ЗІСТАВЛЕННЯ ПІСЛЯ КЛЯС І СУМ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

В клясі Д-	на $ 100	17
В клясі А.	на $ 250	388
В клясі АА.	на $ 500	5.509
В клясі В.	на $ 750	861
В клясі С.	на $1000	11.029
В клясі ВВ.	на $1500	184
В клясі СС.	на $2000	31
Разом		18.019

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТМЕНТ.

НОВОВПИСАНІ ДІТИ:

В. 2. Гутник Міх., Стальчак Анна.
В. 7. Мишкевич Андрій.
В. 9. Ковальчик Анна, Лелик Анна, Нарадка Іван, Нарадка Василь, Нарадка Анна, Нарадка Павло.
В. 14. Гундяк Стефан.
В. 22. Косцій Адам.
В. 23. Захаревич Анна.
В. 28. Цинайко Теодор, Фірман Анна, Фірман Богдан.
В. 29. Сольський Йосиф.
В. 39. Кинь Олена, Кинь Іван, Кинь Юлія.
В. 42. Коваль Еміля, Коваль Томаш.
В. 43. Лукаш Іван.
В. 44. Барна Григорій, Гулька Йосиф, Гулька Стефан.
В. 45. Сеник Вол. Теодор, Стрипковський М. Іван.
В. 50. Лазорович Василь, Лазорович Ольга.
В. 55. Бартох Франко, Чайковська Ольга, Шандровський Іван, Шандровський Павло, Шандровський Йосиф.
В. 87. Сухина Зофія, Сухина Катерина, Сухина Юлія.
В. 90. Надич Петро, Надич Анна, Надич Василь, Надич Юстина, Надич Пелягія.
В. 102. Микитюк Юрій.
В. 109. Белина Томаш, Мірош Зофія.
В. 112. Войнаровська Олена.
В. 116. Кострика Олена.
В. 130. Дякон Елена.
В. 136. Кувбіда Марія.
В. 147. Ниян Юлія.
В. 158. Ступак Зофія, Ступак Юлія.
В. 168. Мельник Йосиф, Мельник Володимир, Мельник Теодор.
В. 179. Брич Михаїл, Надзера Андрій, Надзера Анна.
В. 182. Фокуник Надя, Онуфрик Александра, Зубар Лев Микола.
В. 192. Фрадрик Іван, Фрадрик Юлія, Фрадрик Бьбка.
В. 198. Фучило Стефан, Фучило Петро, Фучило Катерина.
В. 243. Бирич Анеся, Бомік Катерина, Бомік Стефан.
В. 247. Дмитрів Василь.
В. 218. Гриців Зофія.
В. 230. Городницький Евген, Городницький Володимир.
В. 232. Ніжник Мирослав.
В. 235. Андриц Михайло, Крупинник Ольга, Масник Марія.
В. 237. Кунка Михайло, Воронка Мирослав.
В. 245. Гаврищекич Марія, Гаврищекич Катерина, Гаврищекич Іван, Гаврищекич Анна.
В. 250. Вашура Іван.
В. 282. Старовушка Анна.
В. 283. Малиса М. Володимир, Малиса М. Ольга, Малиса І. Ярослав, Малиса Іван, Малиса Т. Богдан, Савран Василь, Зобків Іван, Зобків Микола, Зобків Александер.
В. 268. Мандзій Марія, Мандзій Анна, Мандзій Зофія.
В. 292 Маслик Мирослав.
В. 298. Ощипко Зофія, Ощипко Михайло, Ощипко Анна.
В. 307. Слободій Марія, Слободян Іван, Слободян Юрій, Слободян Дмитро, Слободян Роман.
В. 310. Пасецький Іван, Пасецький Станислав, Пасецький Йосиф, Сенишин Анна.
В. 317. Залеський Василь.
В. 333. Савчак Іван, Савчак Анна, Савчак Теодор, Савчак Марія, Савчак Анастазія, Савчак Олена, Савчак Катерина.
В. 334. Бляма Юлія, Бляма Олена, Бляма Микола.
В. 364. Леськів Василь.
В. 369. Пшик Катерина.
В. 380. Махнич Йосиф.
В. 385. Ранишин Анна.
В. 388. Хелна Михайло, Хелна Владислава, Хелна Йосиф.

НАНОВО ПРИЙНЯТІ ДІТИ:

В. 18. Зопко Григорій, Зопко Олена, Зопко Стефан.
В. 57. Ференц Емілія.
В. 78. Мацйовський Франко.
В. 135. Рушник Іван, Рушник Марія.
В. 218. Бортник Петро, Бортник Марія, Бортник Михайло, Степчук Іван, Степчук Анна.
В. 268. Медвідь Антін.
В. 269. Рудий Петро.
В. 276. Фірич Семен, Фірич Михайло, Фірич Катерина, Фірич Марія, Фірич Стефан.
В. 316. Легкий Володимир, Легка Параска.
В. 338. Гагатко Йосиф, Гагатко Юрій, Гагатко Іван, Гагатко Едвард, Гагатко Елісавета.
В. 364. Кукіс Ольга.
В. 385. Бородай Франко, Бородай Анна, Бородай Михайло, Лозовська Анна, Лозовський Володимир, Лозовський Павло.

ДІТИ ПРИЙНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ (КАРТАМИ):

В. 310. Лема Петро, Лема Анна.
В. 337. Павлюк Анна, Павлюк Геня, Павлюк Стася.
В. 379. Сидорик Анна.

ДІТИ СУСПЕНДОВАНІ ЗА НЕПЛАЧЕННЯ МІСЯЧНИХ ВКЛАДОК:

В. 6. Фридрик Михайло, Плетенник Михайло.
В. 24. Катинський Михайло, Катинська Анна.
В. 41. Лепак Анна, Лепак Марія.
В. 44. Петрик Йосиф, Петрик Василь.
В. 59. Велитюк Павло, Велитюк Магдалена, Велитюк Анна.
В. 64. Миленька Василина.
В. 70. Кашубський Іван.
В. 82. Посацька Марія.
В. 106. Ісаюк Михайло, Ісаюк Анна, Ісаюк Стефан, Ісаюк Юстина, Ісаюк Василь.
В. 137. Собович Віцко.
В. 147. Дзядик Петро, Дзядик Володимир.
В. 170. Пельо Евгенія, Пельо Павлина.
В. 182. Ойійник Анна.
В. 193. Бойко Григорій, Нагадзина Катерина.
В. 239. Задорожна Анна, Задорожний Володимир, Задорожний Йосиф.
В. 316. Кульчицький Василь, Кульчицький Петро.
В. 367. Филипович Михайло, Филипович Ядвога.
В. 369. Коник Іван, Коник Володимир, Коник Катерина, Коник Михайло.
В. 385. Ясинюк Володимир.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ З МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ ДО СТАРШИХ ЧЛЕНІВ У. Н. СОЮЗА:

В. 7. Стасіцька Марія.
В. 30. Назарко Ольга.
В. 39. Кудлик Олена.
В. 41. Сенчишак Марія.
В. 44. Мазиброда Михайло, Стефальник Марія.
В. 56. Мома Марія.
В. 70. Іван Туринчак.
В. 104. Торгеп Іван.
В. 160. Пшик Анастазія.
В. 175. Гриньо Василь.
В. 198. Бернад Стах.
В. 210. Ойійник Лев.
В. 213. Павлюкич Іван.
В. 234. Скоренький Теодозій.
В. 245. Мазовіта Зофія.
В. 295. Хорощак Йосиф.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 170. Лема Петро, Лема Анна.
В. 181. Павлюк Анна, Павлюк Геня, Павлюк Стася.
В. 204. Цимбалик Катерина, Цимбалик Марія, Цимбалик Анна, Ференц Стефан, Ференц Василь, Ференц Марія, Липка Зофія, Липка Семен, Липка Марія, Турчик Григорій, Турчик Катерина, Турчик Іван, Турчик Марія, Василькак Михайло, Василькак Катерина, Василькак Стефан, Василькак Зофія, Василькак Микола.
В. 221. Сидорик Анна.
В. 357. Шаран Іван, Іванців Катерина, Іванців Микола, Іванців Григорій, Іванців Анна.

ПОМЕРЛІ ДІТИ:

В. 8. Фельків Іван.

ЗІСТАВЛЕННЯ:

З кінцем місяця червня 1925 р. в У. Н. С. було дітий членів 10.149
В місяці червни 1925 р. прийнято нових 130
В місяці червни 1925 р. прийнято наново 33
В місяці червни 1925 р. прийнято з переступними листами 6
Разом 10.318
В місяці червни 1925 р. суспендовано 39
В місяці червни 1925 р. відійшли до старших чл. У. Н. С. 17
В місяці червни 1925 р. взяли переступні листи 29
В місяці червни 1925 померло 1
Разом 86
З кінцем місяця червня 1925 р. в У. Н. С. було дітий членів 10.232

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЯ:

З початком місяця червня 1925 р. У. Н. Союз було всіх обезпечених 28.040
В місяці червни прийнято: 128
повнолітних членів 83
дітий членів .....
З кінцем місяця червня 1925 р. У. Н. Союз було всіх обезпечених 28.251

УВАГА

котру кожний відділовий управник у Українського Народного Союза повинен тільки прочитати і до неї тісно застосуватися:

Так повнолітні як і молодечі члени У. Н. Союза, оголошені в рекордовім зі місяць червень 1925 року як суспендовані або виключені за неплачение місячних вкладок чи з інших причин згідно зі статутом організації, коли хотять і надальше бути членами У. Н. Союза, мусять полагодитися в протягом сего місяця (липня) до своїх відділів і вписатися наново, залагодивши всі свої вкладки і задеклетати вписовий аксі на руки відділових управників. Если цего не зробить до кінця липня 1925, то в серпни 1925 року мусять виповнити нові анкети (просьби о прийняття) коли схотять бути дальше членами У. Н. Союза, подібно як кождий новий кандидат. Ці знов члени, так повнолітні як і молодечі, котрі в місяці червни 1925 р. взяли переступні листи а еще досі не зголосилися до цього правила існуючого відділу У. Н. Союза, мусять це зробити в місяці липни 1925 р., бо на другий місяць то є в серпни 1925 року стратять всі членські права і могтимуть бути приняті тільки на підставі нових анкетів (просьб о приняття).

І. Каштанюк, гол. рек. секретар.

ЛЯЦЬКИЙ ПОХІД ПРОТИ УКРАЇНСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ В ПЕРЕМИШЛІ.

Українські гімназії були сілю в очах вшехполяків. Кождому нашому старшому громадянинови відомо, яку тяжку боротьбу мусіло вести українське громадянство за кожду з тих нечисленних гімназій. Польська політика не хотіла допустити до їх основування і тому всіми силами, всіми впливами у Відні поборювала кожде домагание українських послів в тім напрямі. Пригадати хотьби історію станиславівської гімназії, за яку велась боротьба кілька літ. Тим способом удалось Українцям виборати ледви 5 українських гімназій.

Від р. 1923 розпочато ліквідацію українських гімназій, очевидно постепенно. Плян тої ліквідації ясно представив теперішний міністер освіти в „Слові польськім", як був редактором цего українофобного щоденника. З цим пляном він і тепер не криється. А саме, коли недавно явилась у него російська депутація з домаганням креовання російської гімназії, міністер відповів відмовно. А коли депутація покликалась на істнование українських гімназій, то міністер заявив, що цей чирак дозрів вже до операції. І переводиться операція...

Передовсім перемиська українська гімназія відбирає сон вшехполякам. Минулого року перемиська „народова організація" вислала до Варшави пропамятне письмо, в якім домагається знесення української гімназії, а як аргументи навела всі сплетні, які колинебудь появились у ворожих нам часописах. Українське громадянство сподівалося, що для провірення „злочинів", наведених вшехпольською організацією, зїде урядова комісія. Та так не сталось, бо урядові чинники дуже добре знали, що всі ті „аргументи" є нічим иншим, тільки злобою. Тому треба було чекати на свіжі факти.

Ми вже згадували, що звичайне штубацтво одного хиня витворило легенду про замах на директора української гімназії, яку вся польська пресь з великим вдоволенням рекламує, себто робить „опінію". Опісля д. 29. квітня переведено ревізію в Гімназійнім Інституті і тут на кватирі, в плащі учеників III. кл. знайдено якісь підозри комуністичні. Що ці підозри були підкинені якимсь сібінаком, про це нема ніякого сумніву. Видів Інституту рішучо в своїм комунікаті заявив, що матеріял знайдений при ревізії, на місці присутнім для людий зпоза Інституту, є підкинений. Та все таки арештовано кількох учеників,ведено їх скованих через місто до суду на те, щоб їх по кількох днях звільнити. А ведено теж між иними і того ученика з III кл. гімн., в якого плащі знайдено комуністичні відозви, а якого вина була хіба та, що за високий виріс на свій вік, бо провокатор, побачивши його довгий плащ, думав, що це плащ ученика вищої гімназії. Що цей ученик впав офірою провокатора, про це переконана і польська влада. Проти цего ученика III кл. застановлено вже слідство а куратерія дала приказ приняти його знову до школи.

Хтож властиво є виновником? От обовязок поліції викрити і покарати провокатора. Та замісць того кураторія і міністерство виступили проти Гімназійного Інституту і проти української гімназії з репресіями, а саме кураторій заборонила учням мешкати в Гімназійнім Інституті, почавши від 1 червня і 150 хлопців мусіло собі шукати станцій. Крім того сам міністер Грабскі велів дня 30. мая завісити науку в VII і VIII клясі української гімназії, разом в 5 відділах і близько 200 учеників мусіло виїхати на село, а абітурієнти, які мали складати іспит зрілости 9. червня, не докінчили науки і тепер розіхались, не знаючи, що буде з їх іспитом зрілости.

Отсе фахти. Похід проти української гімназії розпочався на добре.

(Перемиський „Укр. Голос")

ПОЗІР! CHALDALE, PA.! ПОЗІР!

БР. СВ. АРХ. МИХАЇЛА,
відділ 201 Укр. Народ. Союза
— устроює —
ПЕРШИЙ СЕГОРІЧНИЙ
БАЛЬ
В СУБОТУ, 18. ЛИПНЯ 1925 Р.
В ГАЛИ PLEASURE HALL
на ПЕРШІЙ УЛИЦІ.

Запрашаємо всіх з Колдейл і околиці на гарну забаву, котра відбудеси перша по петрівці.

Початок о год. 7. вечером.

За добру забаву ручить

Комітет.

161

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ПОШУКУЮ свойого мужа Михайла Заруба, полишив мене тому чотири місяці і не маю за него чутки. Він походить з села Росіяна, пов. Богородчани. Хто би про него знав, або бачив його, може хто з його кривди дає де ми, прошу написати до мене, бо я лишилась без цента з трома дітьми. JULIA ZARUBA, 110 Morris St., Jersey City, N. J. 160-64

НА ПРОДАЖ гросерия і бучерня, бизнес добрий, продаєся по причині відїзду з міста, для скорого купця продам дешево за $700. Голоситись під ч. 337 HENDERSON STREET, JERSEY CITY, N. J. 159-61

ЯК ХОЧЕТЕ КУПИТИ АБО ПРОДАТИ дім, бизнес або фарму, як хочете переслати гроші долярами до своїх кревних або далекодатки якунебудь правну справу так прошу удатися до:
WALTER KOSTETSKI
Business and Real Estate Broker,
4309 Germantown Ave., Phila., Pa.

ДЛЯ ТЕБЕ ТЕРПЛЯЧИЙ НА: Легки, горло, пронічний кашель, утрату сонну, нервовість, безсонність, утрату на вазі, вичерпане, єсть найновійший наш винахід REGINOL. Згодостіся або пишіть по факта, що REGINOL спрацюють зробити для других і що зробить для Тебе, до: WRUBLEWSKYJ N. N., 180 Ave. C, New York.

НЕПРИЄМНИЙ ОДОР поту тіла видпхає мушину, дівчину і жінку від людий. Fiks-It за $1.00 може усунути. Все від того нещастя. Гарантуємо. Висилаю зразок: S. UNIVERSAL SUPPLY HOUSE, P. O. Box 144, Rahway, N. J.